

Príhovor predsedu vlády SR Roberta Fica na celoštátnych oslavách sviatku sv. Cyrila a Metoda

7.7.2026 - | Úrad vlády Slovenskej republiky

Drahé Slovenky, drahí Slováci, vážení spoluobčania, drahí prezidenti, vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky. Začnem podakovaním, pán prezident Pellegrini, pán predseda Národnej rady Raši, že ako traja najvyšší ústavní činitelia v zásadných otázkach Slovenskej republiky rešpektujeme vzácné pravidlo o troch Svätoplukových prútoch. A verím, že toto pravidlo budeme rešpektovať aj ďalej, pretože to je jediné, čo dnes Slovenská republika potrebuje.

Dámy a páni, začnem možno netradične a trochu ďaleko. Včera Spojené štáty americké oslavovali 250 rokov svojej nezávislosti. Boli to pompézne oslavy prakticky v každom kúte tejto veľkej krajiny. Áno, prosím, pošlite aj my odtiaľto, od sútoku riek Morava a Dunaj veľké pozdravy a blahoželanía k tomuto významnému sviatku. Ale teraz sa dobre počúvajte. V roku 1776, pred 250 rokmi naši predkovia, ktorí žili na tomto území, už mali k dispozícii 900 rokov dary neuveriteľnej misie svätého Cyrila a Metoda. A my namiesto toho, aby sme oslavovali v každom kúte Slovenska, tešili sa z takéhoto obrovského duchovného bohatstva, musíme sa brániť útokom, ktoré nám krivia historickú pravdu. Dokonca, ako keby sme mali mať výčitky, že ako suverénna vláda chceme investovať do oficiálnych osláv štátneho sviatku Slovenskej republiky. A to hovoria tí, ktorí včera do komína pustili 12 miliónov eur pri nezmyselnom referende, ktoré nebolo o ničom inom len o osobnej nenávisti.

Osobne som poznal kardinála Korca, mal som s ním fantastické rozhovory. Pri všetkej jeho slušnosti a skromnosti zvykol hovoriť: Viete, pán premiér, pán Boh nás má všelijakých. Áno, má nás všelijakých. Na Slovensku žijú aj ľudia, ktorí si neželajú tento štát. Nechcú, aby sme boli spolutvorcami histórie. Stále len chcú, aby sme boli objektom dejín a ničím iným. Aby sme nemali žiadnu históriu, aby sme sa nemohli o čo oprieť.

Ale zabudnime na nich a pozerajme na svet a na Slovensko pozitívne. Asi 80 kilometrov odtiaľto vzdušnou čiarou je jedna dedina, moja rodná, ktorá sa volá Hrušovany pri Topolčanoch. A či veríte, alebo neveríte, nad touto dedinou stojí nádherný starý dub. Osamelý, obrovský, impozantný. Ako dieťa som tam často chodil, aj som naň vyliezol, pretože mal som krásny výhľad na všetky štyri svetové strany. Priznám sa, že tam chodím aj teraz pomerne často. Niekoľkokrát do roka. Už naň neleziem. Je pre mňa príliš vysoký. Ale na rozdiel od pekného výhľadu cítim obrovskú istotu, obrovskú bezpečnosť. Ani neviem, koľko ten dub môže mať rokov. Sú to stáročia. Musel prežiť neuveriteľné veci. Musel vidieť neuveriteľné veci. A keď tento dub vidím, vždy mi príde na rozum ten krásny verš zo Slávy dcéry. Slávy dcéra, kde je napísané „k veľkému přichyl tomu tam se dubisku, jenž vzdoruje zhoubným až dosaváde časům“. Prosím, skúsme posolstvo svätého Cyrila Metoda vnímať ako takýto obrovský dub. Podme sa o tento dub oprieť. Urobme všetko preto, aby tento dub nebol nikdy skynožený.

Drahé Slovenky, drahí Slováci, nechajme teraz historické detaily misie svätého Cyrila a Metoda historikom. Ale skúsme si povedať niekoľko základných historických pravd, ktoré musíme opakovať a ktorých sa musíme držať. Ja vidím v podstate tri také základné pravdy.

Tou prvou pravdou je, že v deviatom storočí naši predkovia žili vo Veľkej Morave. A bol to najväčší a najsilnejší štátny útvar v strednej Európe. Sedí tu pán prezident Gašparovič, ktorý potvrdí, že keď

sme do preambuly Ústavy Slovenskej republiky v roku 1992 dávali odkaz na Veľkú Moravu a rovnako nasledovanie duchovného dedičstva svätého Cyrila a Metoda, to nebol nejaký sentiment, nejaký lacný sentiment za históriou. To bol jasný dôkaz o tom, že hovoríme o kontinuite, o historicko-právnej legitimitě Slovenskej republiky. To, že sa hlásime k Veľkej Morave ako štátnemu útvaru z deviateho storočia, tým jasne hovoríme, aká náročná bola naša vojna, aké náročné bolo naše zápasenie za našu štátnosť, svojbytnosť, aké hlboké historické korene tento súboj mal.

Druhou historickou pravdou je zakotvenie staroslovienčiny ako štvrtého liturgického jazyka. Niektorí by možno očakávali, že v deviatom storočí prídu sv. Cyril a Metod s veľkými mečmi, s veľkým vojskom a že im budú v tom pomáhať vladári z Veľkej Moravy, lebo vtedy sa asi väčšinou všetko riešilo mečom a silou. Ale nebolo to tak.

Máte možnosť vidieť na televíznych obrazovkách nádherné plastiky, umelecké diela vynikajúceho výtvarníka sochára Mariana Polonského. A ten presne na jednej z takýchto plakiet to napísal „Sv. Cyril a Metod v roku 867 v učenej dišpute s benátskym duchovenstvom“, ktoré mimochodom nebolo príliš naklonené staroslovienčine. Obhájili hlaholiku ako písmo a staroslovienčinu ako štvrtý liturgický jazyk rímskej katolíckej cirkvi. Od toho momentu, drahé Slovenky a drahí Slováci, sme prestali byť objektom dejín a udalostí, ktoré boli okolo nás. Ale stali sme sa významnými spolutvorcami dejín a týmito spolutvorcami chceme zostať aj naďalej.

A tou treťou historickou pravdou, ktorú chcem zvýrazniť, je, že aké zbrane použili svätí Cyril a Metod, keď presadzovali toto úžasné dielo. Boli to zbrane, drahé Slovenky a Slováci, múdrosti, zdravého rozumu, vzdelania, ľudskej dôstojnosti a spájania východu a západu. Či veríme, alebo neveríme, toto sú zbrane, ktoré formovali a formujú našu typickú slovenskú povahu. A musíme byť na to maximálne hrdí.

Čo s týmito historickými pravdami? Máme ich brať ako nejaké historické prežitky a nechať sa tiahnuť udalosťami, ktoré idú okolo nás? Slovensko v novodobej histórii, od svojho vzniku v roku 1993, nebolo nikdy vystavené takým dôsledkom rozpadu svetového poriadku, ignorovania pravidiel medzinárodného práva a samozrejme hodnôt. Je zvláštne, že hybnou silou súčasnosti je predovšetkým konfrontácia, vojenská sila. Áno, ako malý národ máme viaceré možnosti. Môžeme poslušne prikyvovať, aby sme mali pokoj. Aj toto robili niektoré vlády pred nami. Áno, môžeme podporovať vojny, vojenské konflikty, aby sa veľkí silní na nás nehnevali. Áno, môžeme samozrejme mlčky pozerieť na dvojaký meter, na obrovské pokrytectvo. Môžeme aplaudovať veľmi zvláštnym vyjadreniam, ktoré prichádzajú zo svetovej politiky. Mňa šokoval pred dvomi alebo tromi dňami mojím vyjadrením odchádzajúci britský premiér o tom, aké zloženie má britský parlament a ako on je na to osobitne hrdý.

Drahé Slovenky, drahí Slováci, pozorujeme, že európske elity stavajú náš európsky spoločný dom na jednu kartu. A to je konfrontácia a rusofóbia. Chcem sa spýtať, to naozaj potrebujeme konfrontáciu, aby sme opätovne nadobudli presvedčenie, že prežitie Európy je možné len vtedy, ak sa bude spájať východ so západom? Zabudli sme na slávne slová generála de Gaulla, ktorý hovoril o Európe od Atlantiku až po Ural. Niekedy mám silné presvedčenie, že všetky tieto naratívy, konfrontácie sú iba akýmsi psychologickým obranným mechanizmom elít, ktoré sú bezradné a ktoré sú stratené v bludisku všelijakých predsudkov a strachu. Ale dovoľm si povedať úplne vážne, prečo dnes sme svedkami takej obrovskej krízy v tom našom európskom spoločnom dome. Pretože došlo k rozpadu duchovných a hodnotových základov západnej civilizácie.

Čo s tým? Môžeme samozrejme nemo prizerať alebo prijať príslušné opatrenia. Dovoľte mi, aby som vyzval odtiaľto, z tohto posvätného miesta celé Slovensko, aby sme sa vrátili k hodnotovému základu Slovenska. Aby sme nezabudli na to, odkiaľ sme prišli a aké máme hlboké historické korene, kto sme a čo chceme.

V tejto súvislosti som veľmi rád, že vláda Slovenskej republiky spolupracuje s múdrymi hlavami Slovenskej akadémie vied. Začali sme pracovať na Vízií Slovenska a Stratégii Slovenska do roku 2040. Chceme vedieť, aké Slovensko chceme mať a ako dosiahnuť tento výsledok. Stovky ľudí pracujú na tomto dôležitom dokumente. Tisíce pripomienok. Čaká nás teraz veľká oponentúra a vyzývam každého, kto sa zaujíma o takéto strategické dokumenty, aby sa na tejto oponentúre zúčastnil. Kladiem však pred Vami všetkými otázku, pretože pozorne sledujem vývoj tohto dokumentu. Stačí, ak v roku 2040 chceme mať Slovensko len demokratické? Stačí, že budeme mať v roku 2040 Slovensko len bezpečné a môžeme k tomu dodať ešte sebavedomé a suverénne? Ja si myslím, že to nestačí. A preto chcem, aby výstupom z dnešných osláv svätého Cyrila a Metoda bol prísľub, že do Vízie Slovenska do roku 2040 zakotvíme samostatnú časť o hodnotách. Pretože ak nebudeme stáť na hodnotách, dopadneme ako náš spoločný európsky dom, ktorý sa nám hodnotovo rozkladá.

Čo by sme mali najviac zakotviť, pokiaľ ide o toto hodnotové občerstvenie Vízie do roku 2040?

Po prvé chcem zdôrazniť, že je potrebné v takomto dokumente zvýrazniť naše kresťanské tradície. Nech už ľudia dnes na Slovensku majú akékoľvek vierovyznanie, alebo nemajú žiadne vierovyznanie, je pravda, že pred tisícročiami bolo presne kresťanstvo, ktoré nás zaradilo medzi kultúrne národy Európy. A bol to znovu otec kardinál Korec, ktorý povedal, že kresťanstvo robilo z našich predkov ľudí. Som veľmi hrdý, že ako predseda vlády SR vediem politickú generáciu, ktorá tento odkaz a historické zakotvenie kresťanstva rešpektuje. Zakotvili sme do Ústavy SR významné definície manželstva dvoch pohlaví, ale čo je najpodstatnejšie, prednosť slovenského práva nad právom medzinárodným v otázkach národnej identity. A verte mi, že budeme musieť vynakladať obrovské úsilie, aby sme tieto dôležité ústavnoprávne akty, ktoré sme spoločne dosiahli, v najbližšom období aj uchránili.

Po druhé, ak sa chceme hodnotovo zakotviť, musíme sa vysporiadať s krízou dôvery a pravdy. Nie je možné, aby prevládala nenávisť, konfrontácia, arogancia, neslušnosť, nepravdy a hoaxy. Myslím si, že je našou povinnosťou vrátiť do reálneho života jednoduché veci. Úctu k vzdelaniu, úctu k starším, že tolerancia nie je slabosť, ale predovšetkým úctu k sebe samým.

Tretia hodnotová vec, na ktorej by nám malo záležať, je proeurópska orientácia Slovenska. Ale nie preto, že chceme podľahnúť nejakému diktátu silnejších. Ale preto, lebo proeurópska orientácia nám dáva možnosť hovoriť so všetkými, ktorí majú záujem hovoriť s nami. S plným rešpektom chodím po celom svete a zvyknem hovoriť, že nech prídem do akejkoľvek krajiny, že vždy prídem s klobúkom v ruke, a nie s klobúkom na hlave. Vzájomný rešpekt, uznávanie cesty, ktorú si daná krajina vyberie, rešpektovanie suverenity, to je prístup, ktorý nám umožní, aby sme boli na jednej strane veľmi silno proeurópsky orientovaní, ale súčasne mali dobré a kvalitné vzťahy so všetkými, ktorí majú záujem na takýchto istých vzťahoch.

Ďalej by som musel ísť a pripomenúť prepájanie východu a západu. Všetci dobre vieme, že sv. Cyril a Metod boli vyhlásení za spolupatrónov Európy. Z jednoduchého dôvodu. Pretože pochádzali z Byzancie a Byzancia ako veľmi kultúrny a duchovný východ. Ale na schválenie svojho diela potrebovali súhlas pápeža na západe. Preto spájanie východu a západu je niečo, čo nielenže musíme spájať so sv. Cyrilom a Metodom, ale Slovensko je geograficky a kultúrne priam nastavené, aby sme takúto zásadnú úlohu spájania východu a západu plnili.

No a na záver je to určite hodnota mieru. Chcem povedať, že Slovensko musí mať neoblomnú kultúru mieru. Nestačí, ak budeme mať hodnotovo povedané, že budeme v roku 2040 bezpečná krajina, že budeme krajina demokratická, že budeme suverénna, že budeme postavení na vedomostiach, zdravom rozume, na ľudskej dôstojnosti, že budeme mať dobré vzťahy so všetkými. Základným hodnotovým zakotvením musí byť, opakujem to ešte raz, neoblomná kultúra mieru. Aj preto chcem

veľmi jasne za vládu Slovenskej republiky vyhlásiť, že nebudeme podporovať žiadne vojny. Tak ako sme nepodporili obrovskú pôžičku 90 miliardovú na vojnu z Európskej únie, nepodporíme žiadne podobné finančné mechanizmy, ktoré by niekto mohol mať záujem prijať na nasledujúcom samite NATO v Ankare. V tomto duchu konáme a verím, že sme našli spoločné stanovisko na úrovni všetkých troch ústavných činiteľov.

To neznamená, že nemáme pomáhať slabým, že nemáme prejavovať solidaritu. V tom je obrovská hodnota Slovenskej republiky, ak napriek protivojenským postojom sme pripravení tým, ktorí trpia vojnou, ale aj slabým, chudobným a iným, ktorí pomoc potrebujú, v rámci našich možností absolútne pomáhať.

Vrátim sa na úplný záver oblúkom k tomu dubu pri Hrušovanoch, k tomu dubisku. Cyril a Metod, to je dubisko. To je dubisko. Prosím, zoberme ho a zasadme ho tak, ako ho oni zasadili v deviatom storočí, do našich vízií, do našich myšlienok do budúcnosti. Viete, je to veľmi jednoduché. Keď sa povie svätí Cyril a Metod, čo vidíme? Vidíme Slovensko a jeho dejiny. A keď povieme Slovensko, tak v tom dlhom zozname významných ľudí na prvých dvoch miestach nájdeme svätého Cyrila a svätého Metoda.

Drahé Slovenky, drahí Slováci, vážení spoluobčania a drahí hostia. Všetko najlepšie jednému z najvýznamnejších štátnych sviatkov Slovenskej republiky, Sviatku svätého Cyrila a svätého Metoda.

Nech žije Slovenska republika.

<https://www.vlada.gov.sk/tlacove-spravy/prihovor-predsedu-vlady-sr-roberta-fica-na-celostatnych-oslavach-sviatku-sv-cyrila-a-metoda>